

การศึกษาผลสัมฤทธิ์การเคลื่อนไหวท่าทางประกอบเพลงให้สอดคล้องกับจังหวะ
และจินตนาการ โดยจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดดัลโครซของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดลานบุญ

A STUDY OF THE ACHIEVEMENT OF MUSIC AND MOVEMENT IN ACCORDANCE
WITH THE RHYTHM AND IMAGINATION BY BASED ON DALCROZE APPROACH
TO MUSIC EDUCATION AMONG THE SECOND GRADERS OF WATLANBOON SCHOOL

วาติตยา กระแสร์นาค^{1*}, สิทธิณันเศก ย่านเดิม²

Vatittaya Krasaenark^{1*}, Sitsake Yanderim²

¹สาขาวิชาศิลปศึกษา (ดนตรีศึกษา) คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประเทศไทย

²ภาควิชาดุริยางคศาสตร์สากล คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประเทศไทย

¹Graduate Student, Master of Education in Art Education (Music Education), Faculty of Fine Arts, Srinakharinwirot University, Thailand.

²Western Music Department, Faculty of Fine Arts, Srinakharinwirot University, Thailand.

*Corresponding Author E-mail : vatittaya@hotmail.com

Received: June 17, 2024; Revised: August 14, 2024; Accepted: August 29, 2024

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์การเคลื่อนไหวท่าทางประกอบเพลงให้สอดคล้องกับจังหวะและจินตนาการ โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดดัลโครซ (Emile Jaques Dalcroze) ของนักเรียนโรงเรียนวัดลานบุญ 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนโรงเรียนวัดลานบุญที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดดัลโครซ โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชุมนุมดนตรีสากลชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 10 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 1 แผน / 8 คาบ คาบละ 60 นาที ใช้ระยะเวลา 2 ชั่วโมง/ครั้ง เป็นจำนวน 4 ครั้ง แบบสังเกตพฤติกรรมเคลื่อนไหวท่าทางประกอบเพลง (ภาคปฏิบัติ) และแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนทั้งหมด และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์การเคลื่อนไหวท่าทางประกอบเพลงให้สอดคล้องกับจังหวะและจินตนาการโดยจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดดัลโครซ ผ่านเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด คือ ร้อยละ 80 2) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดดัลโครซ ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (M=2.84) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน SD=.070

คำสำคัญ : ผลสัมฤทธิ์, ความพึงพอใจ, การเคลื่อนไหวท่าทาง, จังหวะ, จินตนาการ, ดัลโครซ

ABSTRACT

The purpose of this research are as follows: (1) to investigate the effectiveness of movement coordination in music performance, in alignment with rhythm and imagination, utilizing the Dalcroze Eurhythmics approach among students at Wat Lan Boon School; (2) to examine the satisfaction levels of Wat Lan Boon School students regarding learning activities based on the Dalcroze Eurhythmics approach. The study involved a targeted sample of 10 purposively selected second-grade music club students. The tool used to collect data is of one plan per eight sessions, for 60 minutes, a total of two hours per session for a total of four sessions, observation of movements, gestures, music accompaniment (practical) and the assessment of student satisfaction with the learning activities. The data were analyzed using the average percentage of total scores and standard deviations. The results showed the following: (1) students achieved 80% of the movements and gestures of music in accordance with rhythm and imagination by organizing learning according to the Dalcroze concept; (2) students are satisfied with the organization of learning activities according to Dalcroze concept at a high level. There is a mean ($M=2.84$) and standard deviation $SD=.070$.

Keywords: Efficacy, Satisfaction, Movement, Rhythm, Imagination, Dalcroze

บทนำ

ดนตรี เป็นสิ่งที่ช่วยพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม อารมณ์ และสติปัญญา ดังนั้น การเรียนการสอนดนตรีจึงเป็นส่วนสำคัญในการหล่อหลอมให้ผู้เรียนซึ่งเป็นเด็กและเยาวชนที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ และเกิดความเข้าใจมีทักษะที่ดีในการเรียนสิ่งต่าง ๆ ดนตรีจึงเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสุขสนทน ทั้งยังช่วยพัฒนาความสามารถของตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ (ณรุทธ์ สุทธิจิตต์, 2561) การจัดประสบการณ์กิจกรรมการเรียนการสอนดนตรีให้เหมาะสมกับความถนัดตามความแตกต่างของเด็กแต่ละบุคคลย่อมช่วยส่งเสริมให้เด็กเจริญงอกงามทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาได้อย่างแท้จริง ดนตรีจึงเป็นวิชาที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาตนเองทั้งด้านความคิดสร้างสรรค์ การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตตลอดจนการรู้จักปรับตัวให้เข้ากับบริบทที่แตกต่างกันทางสังคมด้วย การเรียนดนตรีนอกจากจะทำให้ผู้เรียนมีความสุขแล้วยังช่วยส่งเสริมในการแสดงออกทางร่างกายและความคิดตลอดจนการพัฒนาทางจิตใจ และนอกจากนั้นวิชาดนตรีสามารถนำไปสัมพันธ์กับวิชาอื่น ๆ ได้ทุกวิชา และทุกกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นด้วย (ตรีรัตน์ อุบลแก้วโพธิ์วัฒน์, 2552: 53)

ดนตรีเป็นวิชาที่ส่งเสริมการใช้ทักษะในการคิดประสบการณ์ต่าง ๆ ซึ่งในวิชาดนตรีสนับสนุนการทำงานร่วมกันของร่างกายและสมอง ทำให้การแสดงดนตรีไม่ว่าจะเป็นการเล่นดนตรีหรือการร้องเพลงตลอดจนร่างกาย อันได้แก่ กล้ามเนื้อ เสียงร้อง ประสาทหูและสายตาต้องทำงานควบคู่พร้อมกันไปกับสมอง การทำงานร่วมกันระหว่างร่างกายและสมองนี้ถือเป็นคุณสมบัติสำคัญสำหรับวิชาที่เป็นวิชาพื้นฐาน (ธวัชชัย นาควงษ์, 2543, น.1)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ การพัฒนาที่สำคัญ คือ การพัฒนาที่สมดุลอย่างเป็นองค์รวมทุกด้านเพื่อความ เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีพื้นฐานทางจริยศาสตร์ความเป็นคนดีทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ผู้เรียนทุกคนในระดับ

การศึกษาขั้นพื้นฐานต้องสร้างองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จึงจำเป็นต้องเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ภาษาต่างประเทศและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งเป็นการบูรณาการองค์ความรู้ ทักษะ และเจตคติที่เกิดจากการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียนมาปฏิบัติ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

กิจกรรมดนตรีตามแนวคิดดัลโครซี (Emile Jaques Dalcroze) เป็นผู้ริเริ่มขึ้นเพื่อพัฒนาคุณสมบัติการเป็นนักดนตรีที่ดี ประกอบด้วย 6 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการจดจำ ทักษะการมีสมาธิ ทักษะความจำ ทักษะการแสดง ทักษะการสร้างความเป็นตัวของตัวเอง และทักษะการฝึกฝนให้เป็นอัตโนมัติ (Caldwell, 1993) เนื่องจาก ดัลโครซี พบว่า นักเรียนที่ไม่สามารถบรรเลงเพลงได้ตามจังหวะ หรือมีจังหวะในการบรรเลงที่ไม่สม่ำเสมอ จะไม่สามารถเคลื่อนไหวร่างกายในชีวิตประจำวันได้อย่างเป็นระเบียบ เช่น เดินไม่คล่อง มักสะดุดอยู่เสมอ และขาดการรับรู้ทางความรู้สึกในการเคลื่อนไหว ในขณะที่เดียวกัน ดัลโครซีสังเกตเห็นนักเรียนที่สามารถบรรเลงเพลงได้อย่างไพเราะ พบว่า ลักษณะการเคลื่อนไหวร่างกายในชีวิตประจำวันของนักเรียนกลุ่มนี้มีจังหวะที่สม่ำเสมอ จึงสรุปได้ว่า กระบวนการในการเรียนรู้ดนตรีควรเป็นการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงทักษะทางร่างกาย การรับรู้ความรู้สึกผ่านประสาทสัมผัส การคิด และการจินตนาการ โดยมีหลักในการจัดกิจกรรม คือ การใช้โสตประสาท การออกเสียงและการเคลื่อนไหวพัฒนาทักษะการฟัง พร้อมกับการเรียนรู้องค์ประกอบดนตรี ผ่านกิจกรรมทางดนตรี 3 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมยูริธึมมิกซ์ กิจกรรมการฟัง และกิจกรรมสร้างสรรค์ทางดนตรี (Choksy และคณะ, 2001) ซึ่งจากการศึกษาผู้วิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีตามแนวคิดของดัลโครซี เป็นการจัดการเรียนการสอนที่มีความน่าสนใจและเหมาะสมสำหรับเด็กประถม วิธีการของดัลโครซีเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ทางดนตรีใน 3 ลักษณะใหญ่ ๆ คือ 1) ยูริธึมมิกซ์ (Eurhythmics) ได้แก่ การเคลื่อนไหวที่ดีคือ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนรู้เกี่ยวกับจังหวะของดนตรี โดยคำนึงถึงความรู้สึกและอารมณ์เป็นสำคัญ ซึ่งผู้เรียนจะแสดงความรู้สึกหรืออารมณ์ออกมาในรูปแบบการเคลื่อนไหวร่างกาย 2) โซลเฟจ (Solfège) โดยการใช้ระบบซอล-ฟา แบบโดอยู่กับที่ (Fixed do) ผู้เรียนได้รับ การพัฒนาทางด้านรับรู้ต่อเสียงต่าง ๆ โดยเฉพาะเสียงดนตรีจากการเคลื่อนไหวร่างกายเป็นพื้นฐาน นอกจากนี้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเรื่องการอ่านโน้ตจากความเข้าใจอย่างแท้จริงมิใช่เกิดจากการจดจำ 3) อิมโพรไวเซชัน (Improvisation) เปียโนเป็นเครื่องดนตรีที่สอนให้ผู้เรียนพัฒนาแนวคิดและทักษะทางอิมโพรไวเซชัน ผู้เรียนในระดับอนุบาลหรือประถมศึกษาตอนต้นจะได้รับการพัฒนาทางการสร้างสรรค์ด้านจังหวะในขณะที่ครูใช้เปียโนเป็นสื่อ (ณรุทธ์ สุทธิจิตต์, 2561, น.240-141)

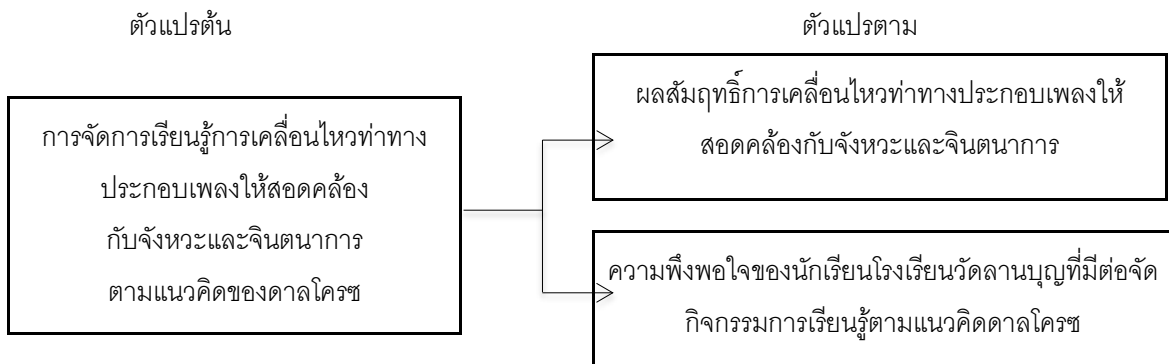
จากการเรียนการสอนที่ผ่านมา ผู้วิจัยได้พบเห็นปัญหาในการเรียนวิชาดนตรีสากล ในเรื่องของการเคลื่อนไหวท่าทางประกอบเพลงให้สอดคล้องกับจังหวะและจินตนาการ ซึ่งเป็นเรื่องที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดลานบุญ จะต้องฝึกฝนในกิจกรรม จากปีการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า การปฏิบัติของนักเรียนมีผลคะแนนการเคลื่อนไหวท่าทางประกอบเพลงให้สอดคล้องกับจังหวะและจินตนาการของนักเรียนลดลง ไม่เป็นไปตามที่ผู้วิจัยได้คาดหวังไว้

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงจะแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นโดยศึกษาการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดดัลโครซี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดลานบุญ เพื่อพัฒนาการเคลื่อนไหวท่าทางประกอบเพลงให้สอดคล้องกับจังหวะและจินตนาการ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์การเคลื่อนไหวท่าทางประกอบเพลงให้สอดคล้องกับจังหวะและจินตนาการ โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดดัลโครซ (Emile Jaques Dalcroze) ของนักเรียนโรงเรียนวัดลานบุญ
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนโรงเรียนวัดลานบุญที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดดัลโครซ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางดนตรีในการเคลื่อนไหวตามแนวคิดของดัลโครซ มีผลสัมฤทธิ์การเคลื่อนไหวท่าทางประกอบให้สอดคล้องกับจังหวะและจินตนาการที่สูงขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ นักเรียนกลุ่มที่เรียนชุมนุมดนตรีสากลชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนวัดลานบุญ ปีการศึกษา 2566 จำนวน 20 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ นักเรียนกลุ่มที่เรียนชุมนุมดนตรีสากล จำนวน 10 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง จากนักเรียนที่มีผลการเรียนไม่ถึงเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น

การจัดการเรียนรู้การเคลื่อนไหวท่าทางประกอบเพลงให้สอดคล้องกับจังหวะและจินตนาการตามแนวคิดของดัลโครซ

ตัวแปรตาม

1. ผลสัมฤทธิ์การเคลื่อนไหวท่าทางประกอบเพลงให้สอดคล้องกับจังหวะและจินตนาการ
2. ความพึงพอใจของนักเรียนโรงเรียนวัดลานบุญที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดดัลโครซ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ นักเรียนกลุ่มที่เรียนชุมนุมดนตรีสากล จำนวน 10 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยได้ทำตามขั้นตอน ดังนี้

1. ดำเนินการจัดกิจกรรมโดยใช้แผนการจัดกิจกรรมดนตรีแสนสนุกที่ผู้วิจัยได้สร้าง ทั้งหมดจำนวน 1 แผน/ 8 คาบ คาบละ 60 นาที ใช้ระยะเวลา 2 ชั่วโมง/ครั้ง เป็นจำนวน 4 ครั้ง เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการใช้นักภาพวิดีโอเพื่อบันทึกพฤติกรรมและปัญหาของนักเรียน
2. ระหว่างการจัดกิจกรรม ผู้วิจัยใช้เครื่องมือเก็บข้อมูล คือ แบบสังเกตสังเกตพฤติกรรมและการเคลื่อนไหวท่าทางประกอบเพลง เพื่อประเมินความเข้าใจในสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ทางด้านดนตรี รวมถึงให้นักเรียนได้ประเมินพฤติกรรมของตนเองอีกครั้งหนึ่ง
3. นำภาพถ่ายวิดีโอที่ใช้ในการบันทึกภาพการสอนมาเปิดดูเพื่อบันทึกการสังเกตการเคลื่อนไหวท่าทางประกอบเพลงเพิ่มเติม
4. หลังการจัดกิจกรรม นักเรียนทำแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ “ดนตรีแสนสนุก” จำนวน 1 แผน/ 8 คาบ คาบละ 60 นาที ใช้ระยะเวลา 2 ชั่วโมง/ครั้ง เป็นจำนวน 4 ครั้ง ที่ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน
2. แบบสังเกตพฤติกรรมและการเคลื่อนไหวท่าทางประกอบเพลง (ภาคปฏิบัติ) ที่ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้
  - ด้านที่ 1 ด้านการแสดงท่าทางประกอบเพลง
  - ด้านที่ 2 ด้านการแสดงให้เข้าใจจังหวะ
  - ด้านที่ 3 ด้านการแสดงท่าทางตามจินตนาการ
3. แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน โดยมีนักเรียนเป็นผู้ประเมินตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ด้านความเข้าใจทางดนตรีและทักษะดนตรี การเคลื่อนไหวท่าทางประกอบเพลง
  - ด้านที่ 1 ด้านการแสดงท่าทางประกอบเพลง
  - ด้านที่ 2 ด้านการแสดงให้เข้าใจจังหวะ
  - ด้านที่ 3 ด้านการแสดงท่าทางตามจินตนาการ

- บันทึกคะแนนของแต่ละคนลงโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อหาค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละของคะแนนทั้งหมด จากนั้นนำผลทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนไปเปรียบเทียบเพื่อหาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน
2. การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
  - นำแบบประเมินที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้อง พร้อมตรวจให้คะแนนรายบุคคล
  - ลงข้อมูลเพื่อการประเมินผล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทั้งหมดโดยแบ่งช่วงของค่าตัวกลางเลขคณิต 3 ระดับ ในการแปลความหมายดังนี้ ระดับน้อย ระดับปานกลาง และระดับมาก โดยใช้สูตรคำนวณดังต่อไปนี้

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอินตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} \\ &= \frac{3 - 1}{3} \\ &= 0.67 \end{aligned}$$

การแปลผลระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

- 1.00 – 1.67 คะแนน หมายถึง ความพึงพอใจของนักเรียนอยู่ในระดับน้อย
 1.68 – 2.34 คะแนน หมายถึง ความพึงพอใจของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง
 2.35 – 3.00 คะแนน หมายถึง ความพึงพอใจของนักเรียนอยู่ในระดับมาก

– เทียบคะแนนเกณฑ์ความพึงพอใจ ซึ่งกำหนดให้ผ่านที่ระดับมากขึ้นไป เพราะเป็นระดับที่บ่งชี้ถึงการมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์การแปลความหมายที่กำหนด

ผลการวิจัย

การศึกษาผลสัมฤทธิ์การเคลื่อนไหวท่าทางประกอบเพลงให้สอดคล้องกับจังหวะและจินตนาการโดยจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดดัลโครซ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดลานบุญในครั้งนี้

มีผลการดำเนินงานวิจัยที่ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมทั้งหมด 4 ครั้ง และการสังเกตแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

- ด้านที่ 1 การแสดงท่าทางประกอบเพลง
 ด้านที่ 2 การแสดงให้เข้ากับจังหวะการเคลื่อนไหว
 ด้านที่ 3 การแสดงท่าทางตามจินตนาการ

ตาราง 1 การสังเกตครั้งที่ 1 กิจกรรมการเคลื่อนไหวท่าทางประกอบ อัตราจังหวะ ซ้ำ - เร็ว ตามจินตนาการ

คนที่	ด้านที่ 1	ด้านที่ 2	ด้านที่ 3	ร้อยละ
	การแสดงท่าทางประกอบเพลง	การแสดงให้เข้ากับจังหวะการเคลื่อนไหว	การแสดงท่าทางตามจินตนาการ	
1	ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	66.67
2	ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน	66.67
3	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	66.67
4	ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	66.67
5	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	66.67
6	ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	66.67
7	ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน	66.67
8	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน	33.34
9	ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	66.67
10	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน	33.34
ร้อยละ	60	60	60	

จากตาราง สรุปผลกิจกรรมการเคลื่อนไหวท่าทางประกอบ อัตราจังหวะ ช้า – เร็ว ตามจินตนาการ รายบุคคล พบว่า มีนักเรียนที่มีผลการประเมินกิจกรรมอยู่ในระดับร้อยละ 66.67 จำนวน 8 คน ได้แก่ นักเรียนคนที่ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9 และมีนักเรียนที่มีผลการประเมินกิจกรรมอยู่ในระดับร้อยละ 33.34 จำนวน 2 คน ได้แก่ นักเรียนคนที่ 8 และ 10

จากการสังเกตครั้งที่ 1 โดยใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหวท่าทางประกอบ อัตราจังหวะ ช้า - เร็ว ตามจินตนาการ สามารถสรุปผลการสังเกต ในแต่ละด้าน ได้ดังนี้

ด้านที่ 1 การแสดงท่าทางประกอบเพลงของนักเรียนส่วนใหญ่ยังไม่สอดคล้องกับบทเพลงหรือสิ่งต่าง ๆ ที่ครูกำหนด นักเรียนหญิงมีท่าทางประกอบเพลงที่หลากหลาย แต่นักเรียนชายยังลอกเลียนแบบท่าทางนักเรียนอื่น ๆ

ด้านที่ 2 การแสดงให้เข้ากับจังหวะการเคลื่อนไหวในครั้งแรกยังไม่เข้ากับจังหวะ ครูอธิบายเพิ่มเติมและให้นักเรียนได้เคลื่อนไหวอีกครั้งโดยการเคลื่อนไหวตามจังหวะช้า - เร็ว ตามที่ครูบรรเลงดนตรี นักเรียนมีการพัฒนาในเรื่องของจังหวะที่ดียิ่งขึ้น

ด้านที่ 3 การแสดงท่าทางตามจินตนาการ จินตนาการในการคิดท่าทางเป็นสิ่งที่ครูกำหนด ยังมีนักเรียนหญิงจำนวน 2 คน ที่ยังไม่จินตนาการที่จะแสดงออกมา เช่นเดียวกับนักเรียนชายอีก 2 คน ครูแก้ไขโดยการท่าทางจินตนาการของครูให้ดูเป็นตัวอย่าง เพื่อให้นักเรียนเห็นภาพ

ภาพรวมของกิจกรรมครั้งที่ 1 อยู่ในเกณฑ์ร้อยละ 60 ไม่ผ่านตามวัตถุประสงค์

ตาราง 2 การสังเกตครั้งที่ 2 โดยใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหวท่าทางประกอบเพลง สวีสวี

คนที่	ด้านที่ 1	ด้านที่ 2	ด้านที่ 3	ร้อยละ
	การแสดงท่าทางประกอบเพลง	การแสดงให้เข้ากับจังหวะการเคลื่อนไหว	การแสดงท่าทางตามจินตนาการ	
1	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	100
2	ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน	66.67
3	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	66.67
4	ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	66.67
5	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	66.67
6	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	100
7	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	100
8	ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน	66.67
9	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	100
10	ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	66.67
ร้อยละ	80	80	80	

จากตาราง 2 สรุปผลกิจกรรมการเคลื่อนไหวท่าทางประกอบเพลง สวีสวี รายบุคคล พบว่า มีนักเรียนที่มีผลการประเมินกิจกรรมอยู่ในระดับร้อยละ 100 จำนวน 4 คน ได้แก่ นักเรียนคนที่ 1, 6, 7, 9 และมีนักเรียนที่มีผลการประเมินกิจกรรมอยู่ในระดับร้อยละ 66.67 จำนวน 6 คน ได้แก่ นักเรียนคนที่ 2, 3, 4, 5, 8 และ 10

จากการสังเกตครั้งที่ 2 โดยใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหวท่าทางประกอบเพลง สวีสวี สามารถสรุปผลการสังเกตในแต่ละด้าน ได้ดังนี้

ด้านที่ 1 จากการจัดการเรียนการสอนเรื่อง เพลงสวีดี นักเรียนได้มีการคิดทำทางที่หลากหลายมีความสนุกสนานในการคิดและแสดงทำทางให้เพื่อนดู และทำทำทางตามที่ครูกำหนดอีกทั้งมีการจับคู่ทำทำทางประกอบอย่างสนุกสนาน

ด้านที่ 2 การแสดงให้เข้ากับจังหวะการเคลื่อนไหว การเคลื่อนไหวในเรื่องของจังหวะ มีการพัฒนาขึ้นอย่างมาก ทั้งในจังหวะช้าหรือจังหวะเร็วก็ตาม แต่ยังมีนักเรียนชาย จำนวน 2 คน ที่อย่างเคลื่อนไหวไม่ตรงจังหวะ ครูจึงแก้ไขโดยการให้นักเรียนยืนข้าง ๆ ครู แล้วให้ย้ายเท้าหรือตบมือตามจังหวะก่อน

ด้านที่ 3 การแสดงทำทางตามจินตนาการ รอบที่ 1 นักเรียนยังไม่ได้แสดงออกมาอย่างเต็มที่ในรอบ 2 นักเรียนมีจินตนาการที่ดีขึ้น และสามารถเข้าใจถึงทำทางที่แสดงออก

ภาพรวมของกิจกรรมครั้งที่ 2 อยู่ในเกณฑ์ร้อยละ 80 ผ่านตามวัตถุประสงค์

ตาราง 3 การสังเกตครั้งที่ 3 โดยใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหวทำทางประกอบเพลง ฉีกกะฉัก

คนที่	ด้านที่ 1	ด้านที่ 2	ด้านที่ 3	ร้อยละ
	การแสดงทำทางประกอบเพลง	การแสดงให้เข้ากับจังหวะการเคลื่อนไหว	การแสดงทำทางตามจินตนาการ	
1	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	100
2	ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน	66.67
3	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	100
4	ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	66.67
5	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	66.67
6	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	100
7	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	100
8	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	100
9	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	100
10	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	100
ร้อยละ	90	90	90	

จากตาราง 3 สรุปผลกิจกรรมการเคลื่อนไหวทำทางประกอบเพลง ฉีกกะฉัก รายบุคคล พบว่า มีนักเรียนที่มีผลการประเมินกิจกรรมอยู่ในระดับร้อยละ 100 จำนวน 7 คน ได้แก่ นักเรียนคนที่ 1, 3, 6, 7, 8, 9, 10 และมีนักเรียนที่มีผลการประเมินกิจกรรมอยู่ในระดับร้อยละ 66.67 จำนวน 3 คน ได้แก่ นักเรียนคนที่ 2, 4 และ 5

จากการสังเกตครั้งที่ 3 โดยใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหวทำทางประกอบเพลง ฉีกกะฉัก สามารถสรุปผลการสังเกตในแต่ละด้าน ได้ดังนี้

ด้านที่ 1 จากการเรียนการสอนเรื่องเพลง ฉีกกะฉัก นักเรียนมีการคิดทำทางที่หลากหลาย สนุกสนานมากขึ้นเพราะครูมีการกำหนดทิศทางเคลื่อนไหวเข้ามาเพิ่มเติม แบบแบ่งชาย-หญิง ต่อเป็นขบวนรถไฟ แต่มีการดึงเสื่อกัน ครูจึงต้องกำหนดว่าถ้าใครดึงเสื่อเพื่อนจะต้องออกจากขบวนรถไฟไป เมื่อสร้างข้อกำหนดแล้วทำให้การทำกิจกรรมราบรื่นขึ้น

ด้านที่ 2 การแสดงให้เข้ากับจังหวะการเคลื่อนไหว การเคลื่อนไหวในเรื่องของจังหวะ มีการพัฒนาขึ้นมากในทุกจังหวะที่ครูบรรเลง แต่ในบทเพลงฉีกกะฉักนี้จะต้องมีการเคลื่อนไหวแบบการกระโดด และการก้มตัว จึงทำให้ในจังหวะเรื่อนั้นนักเรียนกระโดดหรือก้มตัวไม่ทันตามจังหวะบ้างเล็กน้อย

ด้านที่ 3 การแสดงท่าทางตามจินตนาการ จินตนาการในการคิดท่าทางตามเพลง ทุก ๆ รอบนักเรียนแสดงออกมาอย่างเต็มที่

ภาพรวมของกิจกรรมครั้งที่ 3 อยู่ในเกณฑ์ร้อยละ 90 ผ่านตามวัตถุประสงค์

ตาราง 4 การสังเกตครั้งที่ 4 โดยใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหวท่าทางประกอบเพลง The bunny hop

คนที่	ด้านที่ 1	ด้านที่ 2	ด้านที่ 3	ร้อยละ
	การแสดงท่าทางประกอบเพลง	การแสดงให้เข้ากับจังหวะการเคลื่อนไหว	การแสดงท่าทางตามจินตนาการ	
1	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	100
2	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	100
3	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	100
4	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	100
5	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	100
6	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	100
7	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	100
8	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	100
9	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	100
10	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	100
ร้อยละ	100	100	100	

จากตาราง 4 สรุปผลกิจกรรมการเคลื่อนไหวท่าทางประกอบเพลง The bunny hop รายบุคคล พบว่า มีนักเรียนที่มีผลการประเมินกิจกรรมอยู่ในระดับร้อยละ 100 จำนวนทั้ง 10 คน

จากการสังเกตครั้งที่ 4 โดยใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหวท่าทางประกอบเพลง The bunny hop สามารถสรุปผลการสังเกต ในแต่ละด้าน ได้ดังนี้

ด้านที่ 1 จากการเรียนการสอนเรื่องเพลง The bunny hop นักเรียนมีการคิดท่าทางที่หลากหลาย สนุกสนานมากขึ้น เพราะครูมีการกำหนดทิศทางการเคลื่อนไหว และมีอัตราจังหวะเร็วเพิ่มขึ้น มีลักษณะแบบแบ่งชาย-หญิง หรือสลับชายหญิง ต่อเป็นแถว และสร้างข้อกำหนดว่าถ้าใครดึงเสื้อเพื่อนจะต้องออกจากแถวไป เมื่อสร้างข้อกำหนดแล้วทำให้การทำกิจกรรมราบรื่นยิ่งขึ้น

ด้านที่ 2 การแสดงให้เข้ากับจังหวะการเคลื่อนไหว การเคลื่อนไหวในเรื่องของจังหวะ มีการพัฒนาที่ดีขึ้นมากในทุกจังหวะที่ครูบรรเลง โนบเพลง The bunny hop จะต้องมีการเคลื่อนไหวแบบการกระโดด และยกเท้าในหลายทิศทาง จึงทำให้ในจังหวะเร็ว นั้น นักเรียนกระโดดหรือยกเท้าไม่ทันตามจังหวะบ้างเล็กน้อย แต่เมื่อมีการทำกิจกรรมซ้ำหลาย ๆ ครั้ง นักเรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้น

ด้านที่ 3 การแสดงท่าทางตามจินตนาการ จินตนาการในการคิดท่าทางตามเพลง ทุกๆรอบนักเรียนแสดงออกมาอย่างเต็มที่

ภาพรวมของกิจกรรมครั้งที่ 4 อยู่ในเกณฑ์ร้อยละ 100 ผ่านตามวัตถุประสงค์

จากผลวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว แสดงว่า นักเรียนชุมนุมดนตรีสากลชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดลานบุญ จำนวน 10 คน มีผลสัมฤทธิ์การเคลื่อนไหวท่าทางประกอบเพลงให้สอดคล้องกับจังหวะและจินตนาการโดยจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดทาลโครซที่เพิ่มขึ้น หลังจากทดลองกิจกรรมแผนการจัดการเรียนรู้ ดนตรีแสนสนุก

ตาราง 5 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ			M	SD	ระดับ
	มาก	ปานกลาง	น้อย			
นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมที่จัดให้เพียงใด						
1. ได้ลงมือปฏิบัติตามความสามารถของตนเอง	9 (ร้อยละ 90)	1 (ร้อยละ 10)	-	2.90	.316	มาก
2. ได้ฝึกการเคลื่อนไหวท่าทางประกอบเพลง	8 (ร้อยละ 80)	2 (ร้อยละ 20)	-	2.80	.422	มาก
3. ได้ฝึกการเรียนรู้อัตราจังหวะ ซ้ำ - เร็ว	8 (ร้อยละ 80)	2 (ร้อยละ 20)	-	2.80	.422	มาก
4. ได้ฝึกการใช้จินตนาการของตนเอง	9 (ร้อยละ 90)	1 (ร้อยละ 10)	-	2.90	.316	มาก
5. ได้ฝึกการร้องเพลง	9 (ร้อยละ 90)	1 (ร้อยละ 10)	-	2.90	.316	มาก
6. ได้ฝึกการคิดของตนเอง	7 (ร้อยละ 70)	3 (ร้อยละ 30)	-	2.70	.483	มาก
7. ได้ฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่น	7 (ร้อยละ 70)	3 (ร้อยละ 30)	-	2.70	.483	มาก
8. ได้ฝึกการแก้ปัญหา	9 (ร้อยละ 90)	1 (ร้อยละ 10)	-	2.90	.316	มาก
9. ทำให้กล้าแสดงออกมากขึ้น	9 (ร้อยละ 90)	1 (ร้อยละ 10)	-	2.90	.316	มาก
10. ได้เรียนอย่างมีความสุข	9 (ร้อยละ 90)	1 (ร้อยละ 10)	-	2.90	.316	มาก
ภาพรวม	2.84	.070				มาก

จากตาราง 5 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สรุปผลกิจกรรมความพึงพอใจของนักเรียนทั้ง 10 ประเด็น อยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ย 2.84 (SD=.070) โดยสามารถจำแนกประเด็นความพึงพอใจของนักเรียน ได้ดังนี้ ประเด็นที่ 1 ได้ลงมือปฏิบัติตามความสามารถของตนเอง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 2.90 (SD=.316) ประเด็นที่ 2 ได้ฝึกการเคลื่อนไหวท่าทางประกอบเพลง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 2.80 (SD=.422) ประเด็นที่ 3 ได้ฝึกการเรียนรู้อัตราจังหวะ ซ้ำ - เร็ว อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 2.80 (SD=.422) ประเด็นที่ 4 ได้ฝึกการใช้จินตนาการ

ของตนเอง อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 2.90 ($SD=.316$) ประเด็นที่ 5 ได้ฝึกการร้องเพลง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 2.90 ($SD=.316$) ประเด็นที่ 6 ได้ฝึกการคิดของตนเอง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 2.70 ($SD=.483$) ประเด็นที่ 7 ได้ฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่น อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 2.70 ($SD=.483$) ประเด็นที่ 8 ได้ฝึกการแก้ปัญหา อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 2.90 ($SD=.316$) ประเด็นที่ 9 ทำให้กล้าแสดงออกมากขึ้น อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 2.90 ($SD=.316$) ประเด็นที่ 10 ได้เรียนอย่างมีความสุข อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 2.90 ($SD=.316$)

สรุปผลการวิจัย

1. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์การเคลื่อนไหวท่าทางประกอบเพลงให้สอดคล้องกับจังหวะและจินตนาการโดยจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดดัลโครซ ผ่านเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด คือ ร้อยละ 80
2. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดดัลโครซ ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($M=2.84$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน $SD=.070$

อภิปรายผล

1. ในการดำเนินการศึกษาผลสัมฤทธิ์การเคลื่อนไหวท่าทางประกอบเพลงให้สอดคล้องกับจังหวะและจินตนาการโดยจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดดัลโครซ ของนักเรียนชุมนุมดนตรีสากลชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดลานบุญ พบว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน ที่ได้รับการดำเนินการศึกษาก่อนเคลื่อนไหวท่าทางประกอบเพลงให้สอดคล้องกับจังหวะและจินตนาการ โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดดัลโครซ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา ดนตรีสากล แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง ดนตรีแสนสนุก จากการสังเกตกิจกรรมทั้งหมด 4 ครั้ง การสังเกตแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 การแสดงท่าทางประกอบเพลง ด้านที่ 2 การแสดงให้เข้ากับจังหวะการเคลื่อนไหว ด้านที่ 3 การแสดงท่าทางตามจินตนาการ ภาพรวมของกิจกรรมทั้ง 4 ครั้ง อยู่ในเกณฑ์ร้อยละ 82.5 ซึ่งผ่านตามวัตถุประสงค์ โดยคิดจากค่าร้อยละในแบบสังเกตพฤติกรรมในแต่ละครั้ง ซึ่งภาพรวมของกิจกรรมครั้งที่ 1 อยู่ในเกณฑ์ร้อยละ 60 ภาพรวมของกิจกรรมครั้งที่ 2 อยู่ในเกณฑ์ร้อยละ 80 ภาพรวมของกิจกรรมครั้งที่ 3 อยู่ในเกณฑ์ร้อยละ 90 และภาพรวมของกิจกรรมครั้งที่ 4 อยู่ในเกณฑ์ร้อยละ 100 สอดคล้องกับ ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2561) วิธีการของดัลโครซเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ทางดนตรี คือยูริธึมมิกซ์ (Eurhythmics) การเคลื่อนไหวที่ดีคือ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนรู้เกี่ยวกับจังหวะของดนตรี โดยคำนึงถึงความรู้สึกและอารมณ์เป็นสำคัญ ซึ่งผู้เรียนจะแสดงความรู้สึกหรืออารมณ์ออกมาในรูปแบบการเคลื่อนไหวร่างกาย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว แสดงว่านักเรียนชุมนุมดนตรีสากลชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดลานบุญ จำนวน 10 คน มีผลสัมฤทธิ์การเคลื่อนไหวท่าทางประกอบเพลงให้สอดคล้องกับจังหวะและจินตนาการโดยจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดดัลโครซที่สูงขึ้น หลังจากทดลองกิจกรรมแผนการจัดการเรียนรู้ ดนตรีแสนสนุก

2. ผลจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดลานบุญ จำนวน 10 คน พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สรุปผลกิจกรรมความพึงพอใจของนักเรียนทั้ง 10 ประเด็น อยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ย 2.84 ($SD=.070$) โดยสามารถจำแนกประเด็นความพึงพอใจของนักเรียน ได้ดังนี้ ประเด็นที่ 1 ได้ลงมือปฏิบัติตามความสามารถของตนเอง ประเด็นที่ 4 ได้ฝึกการใช้จินตนาการของตนเอง ประเด็นที่ 5 ได้ฝึกการร้องเพลง ประเด็นที่ 8 ได้ฝึกการแก้ปัญหา ประเด็นที่ 9 ทำให้กล้าแสดงออกมากขึ้น ประเด็นที่ 10 ได้เรียนอย่างมีความสุข อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 2.90 ($SD=.316$) ประเด็นที่ 2 ได้ฝึกการเคลื่อนไหวท่าทางประกอบเพลง ประเด็นที่ 3 ได้ฝึกการเรียนรู้อัตราจังหวะ ช้า – เร็ว อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 2.80 ($SD=.422$) ประเด็นที่ 6 ได้ฝึกการคิด

ของตนเอง ประเด็นที่ 7 ได้ฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่น อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 2.70 ($SD=.483$) เป็นไปทิศทางเดียวกันกับผลการวิจัยของจิรัภทร ถิ่นทะเล (2564) ที่ได้ทำการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสอดทักษะทางดนตรี ตามแนวคิดของโคคาย สำหรับนักเรียนชั้นร้องประสานเสียง โรงเรียนเปรมประชาวัฒนา พบว่า นักเรียนที่เรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด และ ชินวัตร อ่อนสุน (2567) ที่ได้พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของดัลโครซ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการบรรเลงดนตรีไทยอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของดัลโครซและการจัดการเรียนการสอนในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ น้ำลิน เทียมแก้ว (2558) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า หมายถึง ความรู้สึกชอบ หรือพอใจที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือต่อองค์ประกอบและสิ่งจูงใจในด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นผลมาจากความสนใจ ส่งผลให้มีทัศนคติที่ดีเมื่อได้รับการตอบสนองตามความต้องการของตนเอง

ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากการนำแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดดัลโครซมาใช้ในการทำกิจกรรมการเคลื่อนไหว ซึ่ง Chokhy และคณะ (2001) ได้ระบุถึงแนวคิดสำคัญของดัลโครซ คือ ยูริธึมมิคส์ (Eurhythmics) ซึ่งหมายถึง การเคลื่อนไหวทางจังหวะที่ดี จุดเน้นของวิธีการนี้คือ การให้ความสนใจและพัฒนาความรู้สึกของผู้เรียนในการตอบสนองต่อดนตรี และความสามารถในการแสดงซึ่งความรู้สึกนั้นออกมาในลักษณะของการเคลื่อนไหว ดัลโครซเชื่อว่าการพัฒนาการฟังควบคู่ไปกับการตอบสนองโดยการเคลื่อนไหวร่างกาย ช่วยทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านดนตรีได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

1. ผู้วิจัยมีแนวคิดว่าจะเพิ่มเติมกิจกรรมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ และเพิ่มระยะเวลาการจัดการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มความรู้ที่สนุกสนานในการเรียนรู้มากขึ้น และกิจกรรมสร้างสรรค์เหล่านี้ยังช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ การใช้จินตนาการและการฝึกทักษะด้านจังหวะ การเคลื่อนไหวท่าทาง และฝึกความกล้าแสดงออกของนักเรียน
2. ผู้วิจัยพบว่า สถานที่ในการทำกิจกรรมจำเป็นต้องใช้พื้นที่ในการทำกิจกรรมการเรียนการสอน ควรจัดห้องเรียนให้เหมาะสมต่อกิจกรรม
3. เนื่องจากความพร้อมของผู้เรียน นักเรียนบางคนมีการเรียนรู้ที่ช้ากว่าเพื่อนคนอื่น ๆ จึงจำเป็นต้องสอนแบบใกล้ชิด และละเอียดถี่ถ้วนจึงจะเรียนรู้และเข้าใจได้มากขึ้น

ข้อเสนอเพื่องานวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการใช้กิจกรรมดนตรีบำบัดสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของดัลโครซ
2. ควรมีการศึกษาการเคลื่อนไหวท่าทางประกอบเพลงในรูปแบบอื่น ๆ เพื่อเสริมสร้างจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ทางสุนทรียศาสตร์ให้กับผู้เรียน

บรรณานุกรม

- Caldwell, J.T. (1993). A dalcroze perspective on skills for learning music. *Music Educators Journal* 79, 27-28.
- Chokhy, L., Abramson R.M., Gillespie, A.E., Wood, D. & York, F. (2001). *Teaching music in the twenty-first century*. New Jersey: Prentice-Hall.

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- จิรภัทร์ ถิ่นทะเล และสิษณณ์เศก ย่านเดิม. (2564). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไวยากรณ์ทางดนตรี ตามแนวคิดของโคคาย สำหรับนักเรียนชั้นร้องประสานเสียง โรงเรียนเปรมประชาวัฒนา. *วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์* 6(2), 31-41.
- ชินวัตร อ่อนสุน และอังคณา อ่อนธานี. (2567). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของดาลโครซ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการบรรเลงดนตรีไทยอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย*, 8(2), 753-768
- ณรุทธ์ สุทธิจิตต์. (2561). *ดนตรีศึกษา หลักการและสาระสำคัญ*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ตรีรัตน์ อุปถัมภโพธิ์วัฒน์. (2552). *มหัศจรรย์ ONE TO FIVE ไม่มีใครในโลกเล่นเปียโนไม่ได้*. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- ธวัชชัย นาควงษ์. (2543). *การสอนดนตรีสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- น้ำลิน เทียมแก้ว. (2558). *การศึกษาคความพึงพอใจต่อคุณภาพการให้บริการ สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีการศึกษา 2557*. รายงานการวิจัย สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.